

Brodar neće odgovarati i ako je požar nastao djelom ili propustom i manipuliranju teretom. Požar je, u pogledu oslobođenja brodarove odgovornosti za djela odnose propuste posade, izjednačen nautičkom djelatnošću posade. Brodar će, kao i kod nautičke djelatnosti posade, za požar odgovarati samo onda ako se dokaže da je nastao njegovom krivnjom.

Iz gornje presude proizlazi da sud stoji na stajalištu, primjenjujući francusko pravo, da će brodar biti dužan, i u drugim tzv. "izuzetnim slučajevima" u cilju oslobođenja od odgovornosti, dokazati postojanje više sile ili slučaja. Prema našem pravu, koje i u ovom pogledu slijedi načela Konvencije o teretnici od 1924, brodar bi se mogao osloboditi odgovornosti i kad je uzrok štete nepoznat. Dovoljno je da dokaže da su, kako on, tako i njegovi ljudi učinili sve što je potrebno u pogledu manipuliranja teretom. Ako dokaže ovakvu pažnju, neće odgovarati za štetu, premda je uzrok štete nepoznat, odnosno ako se može samo pretpostavljati.

B.J.

APELACIONI SUD, Rouen

Presuda od 7.XII 1962.

Cie d'assurances générales i 152 osigurateljca c/a zapovjednik broda "Neva-West", Bloomfield Steamship Co, Ste Worms et Cie i zapovjednik broda "Condor"

Prijevoz stvari morem - Nautička greška zapovjednikova - Radi se o nautičkoj grešci kad zapovjednik, nakon što je na palubu ukrcao veću količinu tereta, ne napuni brodske tankove zbog stabilizete, pa dodje do opasnog nagnuća broda i štete na teretu - Ako se na spor načelno može primijeniti više pravnih sistema koji su identični, sud se ne mora upuštati u ispitivanje koje će pravo doći do primjene

Kreator je brodaru dao za prijevoz teret pamuka u balama. Roba je ukrcana u dvjema teksasim lukama, a morala je biti iskrcana u Le Havreu. U skladu s uvjetima teretnice zapovjednik nije išao u Le Havre, nego je u Rotterdamu prekrcao teret na brod "Condor", koji je drugo poduzeće uzelo u time charter. Pamuk je dijelom složen u skladištu, a dijelom na palubi. U ovom drugom prijevozu kao kreator i primalac bili su agenti brodara koji je sklopio prvi ugovor o prijevozu.

Kad je brod izlazio iz Rijoke, naišao je na valove prouzrokovane plimom, pa se tako opasno nagnuo da je

jedan dio tereta pao u more i zapovjednik je bio prisiljen da radi spasa brod nasuče.

Osiguratelji su nadoknadili štetu, pa tuže prvog broдача i njegovog zapovjednika. Ovi su pozvali u parnicu drugog vozara, a ovaj opet onoga s kojim je sklopio ugovor o time charteru. Prvostepeni sud je tužbu odbio, a drugostepeni je tu presudu potvrdio.

Bitni razlozi drugostepenog suda jesu slijedeći:

Na ovaj spor se može načelno primijeniti ili američki Carriage of goods by sea Act od 1936, ili Konvencija o teretnici od 1924, ili, za drugi prijevoz, holandsko pravo. Međutim kako su sva tri prava u dijelu koji je bitan za rješenje ovog spora identična, to se sud ne upušta u ispitivanje koje bi pravo u konkretnom slučaju moralo doći do primjene.

U postupku je utvrđeno da uzrok štete ne leži u valovima, nego u slaboj stabilnosti broда. Brod je bio nestabilan zbog toga što zapovjednik, nakon smještaja većeg dijela tereta na palubu, nije balasno tankove broj II i III napunio vodom. Valovi su bili potpuno normalni, kakvi su se mogli očekivati. Nestabilnost broда bila je pojačana i time što nisu bili zatvoreni otvori mašinskog prostora, pa je kroz njih, kad se brod nagnuo, ušla voda, koja je spriječila da se brod ispravi.

Ovu zapovjednikovu grešku sud ocjenjuje kao nautičku, budući da sva tri navedena pravna sistema oslobadjaju broдача za nautičku djelatnost njegove posade, sud odbija tužiteljevu žalbu, i time potvrđuje presudu prvostepenog suda.

/DMF, 1963, str. 589/

B.J.

TRGOVAČKI SUD SEINE

Presuda od 22.III 1962.

Framen Steel Supply CO c/a osiguratelja,
Etablissements Raymond Schwarz i Ateliers
de galvanisation de Buray

Kupoprodaja - Osiguranje tereta - Osiguranik-primalac koji ne zatraži novo vještačenje u roku predviđenom u polici, pristaje na činjenično stanje koje je utvrđeno prvim vještačenjem - Kupac ne može od prodavaoca zahtijevati naknadu štete za oštećenje robe ako nije na vrijeme uložio